

RADA

NARODOWA

DWUTYGODNIK

Rok V

Warszawa, 15 października 1948 r.

Nr 20 (134)

T R E Ś C:

Codzienne troski i obowiązki terenowych rad narodowych

— *A. Hebrowski.*

Rozdział kredytów.

Sprawozdanie z konferencji budżetowej.

Rozporządzenie wykonawcze do dekretu o najmie lokali

— *P. Segalewicz.*

Elektryfikacja wsi w Polsce — *inż. Z. Jung*

Rola biblioteki wojewódzkiej — *J. Kraczkiewicz.*

Charakter wydatków na zabezpieczenie zakładów i urządzeń komunalnych.

Z życia samorządu.

Porady prawne.

Wiadomości urzędowe.

Nowe wydawnictwa.

Codzienne troski i obowiązki terenowych rad narodowych

W instrukcji Kancelarii Rady Państwa z dnia 7 czerwca b. r. w sprawie układania i zatwierdzania budżetów związków samorządowych na 1949 r. podkreślono, że istotne cele działalności samorządu terytorialnego wynikać winny z troski o zaspokojenie potrzeb gospodarczych i kulturalnych mas pracujących i że cele te realizowane być powinny przez stwarzanie odpowiednich warunków życia dla mas pracujących, m. in. drogą zakładania i utrzymywania podstawowych urządzeń, które wpływają na podniesienie poziomu życia (urządzenie osiedli, komunikacja miejscowa, woda, kanalizacja, gaz, szkoły podstawowe, biblioteki i inne urządzenia kulturalne, urządzenia lecznicze, opiekuńcze i t. p.).

Mając na uwadze powyższe cele, terenowe rady narodowe, do których należy planowanie działalności publicznej na obszarze odnośnych związków samorządowych, powinny przede wszystkim uświadomić sobie i ustalić potrzeby terenu w tym zakresie, a następnie ułożyć realny plan zaspokojenia tych potrzeb, licząc się z ich hierarchią i możliwością zaspokojenia w ramach warunków lokalnych i ogólnej sytuacji finansowej Państwa.

To jest zasada, która stanowi podstawę wszelkiego planowania w samorządzie terytorialnym, a więc planowania gospodarczego, planowania inwestycyjnego, wreszcie układania budżetów samorządowych, które są rocznymi odcinkami planowej gospodarki samorządowej.

Jednakże rola i zadanie rad narodowych nie ograniczają się do układania okresowych (wieloletnich lub

rocznych) planów gospodarki samorządowej i czuwaniem nad ich celowym i racjonalnym wykonaniem. Przy istnieniu najlepiej opracowanego planu działalności na dłuższy okres nie da się uniknąć tego, że chwila bieżąca wysuwa szereg nagłych potrzeb takich, które planem nie były objęte, a poza tym mogą zaistnieć warunki pozwalające podjąć pewne zadania, które — z punktu widzenia hierarchii potrzeb i rozporządzalnych środków — przy układaniu planu musiały w nim być pominięte. Chodzi więc o to, aby rady narodowe wyrobiły w sobie czujność na potrzeby dnia bieżącego, ażeby w ramach okresowych planów gospodarczych umiały zmieścić realizację dorywczych akcji mających na celu usunięcie bolączek mas pracujących i polepszenia im warunków życia i pracy, zwłaszcza tam, gdzie się to nieraz da osiągnąć stosunkowo niewielkim nakładem środków i niewielkim trudem.

Do nastawienia rad narodowych na usuwanie trudności i bolączek życia codziennego świata pracy zmierzła uchwała Rady Państwa z dnia 15 września r. b. w sprawie dwumiliardowego funduszu dotacyjnego na cele związane z polepszeniem komunalnych warunków bytu klasy robotniczej. Uchwała ta podana została w pełnym brzmieniu i przez ob. ministra Mijała szczegółowo omówiona w Nr. 19 „Rady Narodowej“ z 1 października r. b. W zamieszczonym w tym numerze fragmencie przemówienia Ob. Zambrowskiego, Wicemarszałka Sejmu i Członka Rady Państwa, wygłoszonego na ogólnokrajowej naradzie aktywu rad narodowych i ad-

ministracji ogólnej PPR w dniu 19.IX.1948 r., poświęcony jest dłuższy ustęp tej uchwały Rady Państwa.

Ob. Minister Mijał w swoim artykule nadmienia, że Rada Państwa, rozpatrując budżety miast, stwierdziła niewłaściwą, a czasem nawet wręcz szkodliwą gospodarkę miejską, sprzeczną z interesami klasy robotniczej i wymienioną wyżej uchwałą określa jako alarm Rady Państwa, pod adresem samorządów miejskich, mający ich uświadomić, że poza „wielkimi planami“ gospodarki miejskiej — nie wolno im zapominać o obowiązku usuwania trosk życia codziennego klasy robotniczej.

Ob. Wicemarszałek Zambrowski w swoim przemówieniu stwierdził, że chodzi o to, ażeby roboty, na które Rada Państwa dała pieniądze, nie były potraktowane jako jakaś jednorazowa akcja, ale że to musi być stała troska całej organizacji partyjnej i wszystkich naszych instytucji komunalnych. W innym znowu miejscu swojego przemówienia Ob. Wicemarszałek Zambrowski podkreśla, że do budżetów rad narodowych musi wejść element troski o interesy robotników oraz chłopów małorolnych i średniorolnych, przy czym zaznacza, że w tej mierze dużo zależy także od pracy nie tylko samych rad narodowych, lecz i ich ramienia wykonawczego, jakim jest administracja, która bardzo często lekceważy sobie rady narodowe i chciałaby sobie z nich zrobić dodatek, który nie przeszkadza.

Z przytoczonych wyżej komentarzy do uchwały Rady Państwa wynika, że „alarm“ Rady Państwa, skierowany na razie tylko pod adresem samorządu miejskiego i miejskich rad narodowych, a dotyczący poprawy komunalnych warunków bytu klasy robotniczej, powinien być usłyszany i należycie zrozumiany nie tylko przez miejskie rady narodowe, ale, że usłyszeć go i wyciągnąć zeń należyte wnioski powinny także inne rady narodowe, specjalnie zaś rady narodowe gminne, które na swoim terenie (zwłaszcza w pobliżu miast przemysłowych) mają także nieraz robotników, a więc aktualną kwestię poprawy komunalnych warunków ich bytu, a które poza tym powinny się głównie zatroszczyć o poprawę warunków życia chłopów małorolnych i średniorolnych. Rezultatem tego będzie w wielu miejskich i gminnych radach narodowych konieczność zrewidowania dotychczasowej pracy i dotychczasowego nastawienia do potrzeb świata pracy zarówno rady narodowej jako całości, jak i poszczególnych radnych.

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi na niekóre konkretne zagadnienia, które rady narodowe powinny uwzględnić w swej działalności, mającej pójść po linii intencji uchwały Rady Państwa.

Zakres działania samorządu terytorialnego, jest bardzo rozległy. W najmniejszej nawet gminie mamy zagadnienie oświaty, zdrowia publicznego, opieki społecznej, komunikacji, bezpieczeństwa, popierania rolnictwa i t. p. W większych gminach wiejskich, a zwłaszcza miejskich, wchodzi ponadto w grę urządzenie i zakłady dobra publicznego i użyteczności publicznej. Wszystkie te zagadnienia znajdują wyraz w odpowiednich działach budżetu gminy, uchwalanego przez radę narodową i powinny być przez tę radę traktowane pod kątem widzenia interesów robotnika i chłopów małych — względnie średniorolnego. W danym momencie budżety gmin na r. 1949 zostały już uchwalone, są jednak pewne dane, pozwalające przewidywać, że budżety te przed ich wykonaniem lub w toku wykonywania będą mu-

siały ulec przeróbce lub przynajmniej uzupełnieniu w formie budżetów dodatkowych. W tych więc przypadkach, gdy budżety gmin na r. 1949 nie uwzględniły w należytej mierze interesów klasy robotniczej oraz biednego chłopca, będzie możliwość odpowiedniego ich przerobienia względnie uzupełnienia.

Jeśli tego rodzaju niedociągnięcia są w realizowanych obecnie budżetach gmin na rok bieżący, to usunięcie tych niedociągnięć w drodze uchwalenia budżetu dodatkowego byłoby w zasadzie już nieaktualne ze względu na zbliżający się koniec okresu budżetowego i byłoby niezgodne z wytycznymi instrukcji budżetowej, w myśl których budżety dodatkowe nie powinny być uchwalane i zatwierdzane później, aniżeli w trzecim kwartale okresu budżetowego. Jednakże wykonanie budżetu, nawet posiadającego omawiane niedociągnięcia w układzie, zależy w dużej mierze od sposobu wykonania i od nastawienia wykonawców. I tu właśnie przejawiać się powinna poważna rola rady narodowej, wyrażająca się w kontroli wykonywania uchwalonego przez nią budżetu. Za pomocą swoich komisji, czy nawet przez poszczególnych radnych, rada narodowa powinna sprawdzić sposób wykonania poszczególnych działów budżetowych, zarówno po stronie wydatków jak i dochodów, przy czym sprawdzanie to nie powinno się ograniczać do badania cyfr i papierków w biurze, ale objąć powinno ustalenie, czy tym cyfrom odpowiadają odnośne efekty i rzeczywisty stan rzeczy w gospodarce gminy oraz — czy odnośne kredyty zużyte zostały na cele właściwe. Jeżeli więc np. pewne sumy wydane zostały na dożywianie dzieci szkolnych lub na zakup podręczników szkolnych dla biednych dzieci, to trzeba najpierw sprawdzić, czy faktyczny koszt dożywiania dzieci odpowiada wydanej sumie względnie ile za wydane pieniądze nabyto podręczników szkolnych i po jakiej cenie, a następnie — czyje dzieci korzystały z dożywiania, względnie czyje dzieci otrzymały podręczniki. Jeżeli gmina wydała pewną sumę na pokrycie kosztów leczenia ubogich chorych, to należy ustalić, za kogo te kwoty zostały pokryte i czy każdy z tych chorych rzeczywiście pomocy gminy potrzebował. Jeżeli na pewnym odcinku ulicy położono chodnik, to należy najpierw sprawdzić, czy istotny koszt materiału i robocizny odpowiada wydanej na ten cel sumie pieniędzy, a następnie — czy chodnika tego nie należało w pierwszej kolejności położyć wzdłuż ulicy, prowadzącej do mieszkań robotniczych. Badając wykonanie strony dochodowej budżetu, należy szczególną uwagę zwrócić na wymiar i pobór podatków, w szczególności — czy w stosunku do ubogich podatników zastosowano w pełni ulgi, przewidziane w ustawach podatkowych, oraz czy w stosunku do podatników zamożnych przestrzega się terminów płatności podatków i w razie przeterminowania wdraża się postępowanie egzekucyjne. W podatku gruntowym, nadaje się specjalnie do sprawdzenia, czy właściciele większych gospodarstw zgłosili cały obszar posiadanych przez nich gruntów do opodatkowania lub np. czy właścicielom gospodarstw, prowadzącym uprawy specjalne (m. in. uprawy warzyw na terenach podmiejskich) obliczono podatek gruntowy z uwzględnieniem rzeczywistego dochodu z tych upraw.

Jeżeli rady narodowe zastosują naszkicowany wyżej sposób kontroli przy wykonaniu budżetu, to wtedy również aparat wykonawczy przejmie się troską o interesy robotników oraz chłopów małorolnych i średniorolnych.

Ale rola rady narodowej, jak to już na wstępie zaznaczono, nie ogranicza się do uchwalenia budżetu i kontroli jego wykonania. Rady narodowe, którym ustawa dała uprawnienie do kontroli nad organami wykonawczymi nie tylko samorządowymi, ale również rządowymi, są tym samym odpowiedzialne za kierunek i treść rządów w kraju. Ażeby zadaniu swemu podołać, muszą rady narodowe umacniać podstawy, na których się opierają t. j. dbać o rozwój gospodarczy i kulturalny mas pracujących. Dla osiągnięcia zaś tego celu koniecznym jest żywy i stały kontakt rad narodowych z terenem, konieczna jest dokładna znajomość warunków życia ludzi pracy, koniecznym jest szczerze dążenie do poprawy tych warunków. I tu się otwiera pole do pracy dla każdego radnego. Mieszkając w jakiejś dzielnicy miasta, czy w jakimś osiedlu wiejskim, powinien on mieć oczy otwarte na potrzeby mas pracujących, zamieszkałych w tej dzielnicy, czy osiedlu, powinien się przejąć dążeniem do zapewnienia im lepszych warunków zdrowotnych, kulturalnych, komunikacyjnych i gospodarczych, powinien być w radzie orędownikiem potrzeb ludzi pracy ze swojej dzielnicy czy osiedla. Przy takim rozumieniu swojego mandatu przez radnych ożywią się posiedzenia rad narodowych i ich komisji, znajdzie się obfity materiał dla planowania działalności rady, przy czym będą to nieraz sprawy nie wymagające wielkich wydatków budżetowych lub możliwe nawet do wykonania bez nakładów pieniężnych.

Dla przykładu można przytoczyć kilka zagadnień z niektórych dziedzin działalności samorządu terytorialnego. Więc np. dziedzina zdrowia publicznego. Mamy tutaj dwa działy: lecznictwo i zapobieganie chorobom (profilaktyka). W zakresie lecznictwa związki samorządowe prowadzą szpitale i ośrodki zdrowia. Zakłady te prowadzą w zasadzie miasta wydzielone i powiatowe związki samorządowe, ośrodki mają niektóre miasta niewydzielone i niektóre gminy wiejskie.

Jeżeli chodzi o szpital, czy ośrodek zdrowia, to członek komisji zdrowia rady narodowej, czy też radny mieszkający blisko tego szpitala lub ośrodka zdrowia, powinni co jakiś czas tam zajrzeć, aby się przekonać, w jakich warunkach ten zakład leczniczy pracuje, jakie ma braki, jak są leczeni, pielęgowani i karmieni chorzy. Z odbytej np. w tych dniach inspekcji jednego z województw okazało się, że w kilku ośrodkach zdrowia na terenie województwa brak jest lekarza, a ośrodek prowadzi felczer, który ma w ośrodku sporo lekarstw, leżących bezużytecznie już szereg miesięcy, bo felczer nie zna się na nich i nie umie ich stosować. Toteż frekwencja chorych w tych ośrodkach jest minimalna. Nie byłoby tego, gdyby miejscowe rady narodowe świadome były swoich obowiązków.

Szpitaly nie byłyby u nas jednak tak potrzebne, gdyby w należyтым stopniu rozwinięta była akcja zapobiegania chorobom. I tu, bez wielkich nawet kosztów, ale przez odpowiednią propagandę, rady narodowe dużo mogą zdziałać. Propagować więc należy przede wszystkim higienę osobistą i otoczenia, m. in.: czystość w mieszkaniu, przewietrzanie mieszkań, czystość na podwórzu i na klatce schodowej, robienie ścieków koło domu i budynków gospodarczych, zakładanie wzorowych gnojowni na wsi, wskazywanie przy higienie na czynniki ekonomiczne (np. przy utrzymaniu w czystości inwentarza żywego — większa wydajność mleka u krowy i wyższa cena za czyste mleko, lepsze tuczenie nierogacizny i dro-

biu). Drugim ważnym zagadnieniem w tej dziedzinie jest zapewnienie ludności zdrowej wody do picia. W mieście będzie tu ważną rozbudowa sieci wodociągowej w dzielnicy robotniczej, a jeśli miasto nie ma wodociągów — budowa studni. W miejscowościach podgórskich można pomyśleć o budowie stosunkowo tanich wodociągów grawitacyjnych. Na wsi nie powinno się wydawać pozwoleń na wznoszenie budynków mieszkalnych o ile na posesji nie zostanie najpierw wybudowana studnia z dobrą wodą do picia. Jeśli woda jest zbyt głęboko i budujący nie mają środków na budowę studni, sprawą tą musi zająć się gmina i wybudować studnię publiczną, w czym (ze względu na epidemie) pomaga Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Odbudowy. Ponieważ na wsiach ludność czerpie nieraz jeszcze wodę do picia i gotowania z rzeki, należy — do czasu pobudowania studni — wyznaczyć w tych wsiach miejsce do pojenia bydła i prania bielizny poniżej osiedla.

W akcji zapobiegania chorobom należy dalej mieć na uwadze budowę łaźni i kąpielisk, melioracje dla osuszenia terenu (zwalczanie malarii), zadrzewienie dróg i ulic i zakładanie parków miejskich, zalesianie nieużytków. Zadania te można wykonać przy zastosowaniu szarwarku.

Wdzięczne pole do pracy daje radom narodowym i radnym szkolnictwo powszechne. O stopniu ich zainteresowania tym szkolnictwem świadczyć powinien już sam wygląd zewnętrzny i otoczenie budynku szkolnego. Przy szkole powinien być ogród kwiatowy, ewentualnie także warzywny i owocowy, a gdzie mało ziemi przy szkole — przynajmniej grządki kwiatowe. Dbałość o higienę, o której wyżej była mowa, obowiązuje szczególnie w stosunku do szkoły i dzieci szkolnych. Przedmiotem troski powinno być dożywianie dzieci (dla dzieci anemicznych należy w odpowiednich porach roku postarać się o tran, którego dostarcza Ministerstwo Zdrowia lub organizację pomocy dzieciom) oraz dostarczenie dzieciom biednych rodziców ubrania i obuwia. Gdzie obwody szkolne są większe i niektóre dzieci mają daleko do szkoły, należy zorganizować dowóz dzieci do szkoły.

Ważną rzeczą w gminach jest należyte zorganizowanie opieki społecznej. Większe miasta mają zakłady opieki, którymi rady narodowe i radni powinni się opiekować tak, jak szpitalami. W gminach wiejskich opieka społeczna wyraża się w wysyłaniu osób potrzebujących opieki zakładowej do powiatowych zakładów opieki, oraz w wykonywaniu opieki pozazakładowej. Ta opieka, w stosunku do dzieci, wykonywana jest często przez umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych i tu rady gminne powinny specjalnie czuwać, czy dziecko takie nie jest wyzyskiwane, lub nawet maltretowane. Dla należytego wykonywania zadań w zakresie opieki społecznej należy powołać opiekunów społecznych, których prawa i obowiązki są ustawowo uregulowane.

Możnaby jeszcze dużo napisać i na tematy wyżej poruszone i na tematy z innych dziedzin działalności gmin, których rozwiązywanie zależy w dużej mierze od aktywności rad narodowych; w dziale oświaty pozaszkolnej, kultury (biblioteki), komunikacji, popierania rolnictwa, popierania przemysłu i handlu (szkolnictwo zawodowe) melioracji, elektryfikacji i radiofonizacji wsi, pomocy sąsiedzkiej, ochrony przeciwpożarowej i innych jest szereg zagadnień, które mogą i powinny być przedmiotem codziennej troski rad narodowych.

A. Hebrowski

R o z d z i a ł k r e d y t ó w

przyznanych na polepszenie komunalnych warunków bytu klasy robotniczej.

W wykonaniu uchwały Rady Państwa z dnia 15 września r. b. w sprawie rozdziału sumy 2 miliardów złotych z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego między miasta przemysłowe na cele poprawy komunalnych

warunków bytu klasy robotniczej — Kancelaria Rady Państwa rozdzieliła tę sumę między 67 miast większych i mniejszych oraz 7 powiatowych związków samorządowych z przeznaczeniem na następujące cele:

remont mieszkań robotniczych	— 1077,6 mil. zł.
budowa baraków mieszk. dla robotn.	— 34,1 „ „
domy kultury	— 37,9 „ „
przedszkola	— 28,9 „ „
naprawa ulic i chodników	— 356,0 „ „
remont mostów i przepustów drogowych	— 31,3 „ „
zakłady oczyszczania miasta	— 80,1 „ „
wodociągi i kanalizacja	— 210,2 „ „
łaźnie i kąpieliska	— 34,5 „ „
różne	— 136,8 „ „

Sprawozdanie z konferencji budżetowej

W dniu 20 września r.b. odbyła się w Warszawie konferencja przewodniczących wojewódzkich rad narodowych i ich zastępców, naczelników biur prezydialnych wojewódzkich rad narodowych oraz naczelników wydziałów samorządowych i kierowników oddziałów finansów i gospodarki komunalnej w urzędach wojewódzkich.

Konferencja ta zwołana została przez Kancelarię Rady Państwa w porozumieniu z Ministerstwami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych dla omówienia zadań prezydów wojewódzkich rad narodowych i wydziałów wojewódzkich przy opiniowaniu wniosków związków samorządowych o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego. Na konferencję przybyło 70 osób.

W konferencji wzięli udział: **Prezydent Rzeczypospolitej Ob. Bolesław Bierut oraz członek Rady Państwa Ob. dr Henryk Kołodziejski.**

Konferencję zagał SzeF Kancelarii Rady Państwa. Minister Kazimierz Mijał zwracając uwagę na ujawnione braki przy składaniu wniosków do Samorządowego Funduszu Wyrównawczego, a mianowicie:

Wnioski powiatowych związków samorządowych lub zarządów miejskich miast wydzielonych powinny być zaopiniowane i wyczerpująco umotywowane przez prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej. Dotychczasowe opinie prezydów rad wojewódzkich są niedostateczne. Opinie te w większości ograniczają się tylko do ogólnie sformułowanego poparcia wniosku rady narodowej niższego stopnia, mają charakter opisowy i bardzo często powtarzają argumenty, zawarte już w samym wniosku, odwołują się do ciężkiej powojennej sytuacji gospodarczej.

Żadna z opracowanych przez prezydów wojewódzkich rad narodowych opinii nie zawierała szczegółowej i krytycznej analizy budżetu związku samorządowego, który zabiegał o dotację. Prezydów rad wojewódzkich nie wskazują, co jest przyczyną wzrostu wydatków w posz-

czególnych działach budżetu, np. w dziale I (Zarząd ogólny), choć niewątpliwie istnieją i takie wypadki, w których wzrost może być, jeżeli nie całkowicie, to częściowo uzasadniony.

Ponadto prezydów rad wojewódzkich oraz wydziały wojewódzkie tolerują naruszanie przepisów ustawowych w budżetach związków samorządowych, jak np. brak pokrycia niedoborów gmin w budżecie powiatu, — nie prostują błędów w układzie budżetu, jak np. umieszczenie wydatków o charakterze zwyczajnym w budżetach nadzwyczajnych, nie wyjaśniają dysproporcji pomiędzy poszczególnymi działami budżetu, być może spowodowanymi specyficznymi warunkami terenu.

Brak również wyjaśnień, dlaczego wykonanie budżetu czasem przekracza preliminarz, bez opracowania we właściwej porze dodatkowego budżetu.

Z tych powodów zarząd Samorządowego Funduszu Wyrównawczego, nie mając innych materiałów przy rozpatrywaniu wniosków, jak powyższe niedostateczne i pozbawione treści opinie prezydów wojewódzkich rad narodowych, (przy braku nieraz wielu załączników), stosuje często poważne cięcia, przedstawiając wniosek o udzielanie dotacji czy pożyczki do decyzji Rady Państwa. Jeżeli więc w terenie powstają skargi z powodu zbyt rygorystycznych decyzji Rady Państwa przy rozdziale dotacji — to główna przyczyna tkwi w wadliwym przygotowaniu materiałów i wymaganych załączników przez zainteresowane związki samorządowe, a następnie w ciągle jeszcze niedostatecznym opiniowaniu przez Prezydów Woj. R. N., na których to materiałach opiera się przecież Zarząd Samorządowego Funduszu Wyrównawczego przy formułowaniu wniosków przedstawianych Radzie Państwa do decyzji.

Następnie **Ob. K. Sobotka, Dyrektor Biura Finansów w Kancelarii Rady Państwa**, wygłosił referat o zadaniach organów samorządu wojewódzkiego przy opiniowaniu wniosków związków samorządowych, ubiegających się o dotacje i pożyczki z Funduszu Wyrównawczego. W referacie tym zostały omówione następujące sprawy:

1. Rola Samorządowego Funduszu Wyrównawczego jako instrumentu polityki budżetowej Rady Państwa.

W dotychczasowej praktyce związki samorządowe przyzwyczyły się traktować Fundusz Wyrównawczy tylko jako jedno ze źródeł dochodów, zapominając, że Fundusz ma ponadto inne zadania, że jest on instrumentem polityki budżetowej Rady Państwa, że jest środkiem, przy pomocy którego prezydium wojewódzkich rad narodowych powinny czuwać nad właściwym kierunkiem gospodarki samorządowej, w myśl wytycznych Rady Państwa.

Na rolę tę wskazuje art. 1. ustawy z dnia 9 marca 1948 r. (Dz. U.R.P. Nr 16, poz. 111) łącznie z wytycznymi Rady Państwa, którymi są:

- a) uchwała Rady Państwa z 31 stycznia 1948 r., zawarta w okólniku K. R. P. Nr 18 z dn. 9.III.1948 r. w sprawie obniżenia kosztów administracji samorządowej i jej usprawnienia,
- b) wytyczne Rady Państwa, zawarte w instrukcji K. R. P. w sprawie układania i zatwierdzania budżetów przez związki samorządowe na rok 1949.

Poprzez Fundusz Wyrównawczy należy realizować akcję oszczędnościową w związkach samorządowych oraz nastawiać działalność gospodarczą związków samorządu terytorialnego w myśl wytycznych Rady Państwa.

2. Zasady udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu Wyrównawczego są zawarte w art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o S.F.W. oraz w pkt. 14, 15, 16 i 17 uchwały Rady Państwa z dnia 3.IV.1948 r. w sprawie organizacji Zarządu S.F.W. oraz zasad udzielania dotacji i pożyczek z Funduszu, zawartej w okólniku K. R. P. Nr. 31 z dnia 10.IV.1948 r.

3. Tryb ubiegania się o dotacje i pożyczki z Funduszu Wyrównawczego jest ustalony w punktach 22, 23, 24 i 25 uchwały Rady Państwa z dnia 3 kwietnia 1948 r. Nr. 50, wskazujących ściśle, jakie materiały należy załączać do wniosków o przyznanie dotacji lub pożyczki.

4. Rola i zadania prezydiów wojewódzkich i powiatowych rad narodowych przy opiniowaniu wniosków o dotacje i pożyczki z Funduszu Wyrównawczego.

Zadania prezydiów w tej mierze zostały określone w punkcie 21 uchwały Rady Państwa z dnia 3.IV. rb. oraz w okólniku K. R. P. z dnia 10.IV.1948 r. Nr. 31. Prezydium wojewódzkich rad narodowych są odpowiedzialne wobec Rady Państwa za rzetelność wniosku i uzasadnienia, jak również za należyte zużycowanie dotacji i pożyczek przez związki samorządowe.

Te same obowiązki ciążyą na prezydiach powiatowych rad narodowych, które przed wydaniem opinii powinny otrzymać z gmin wiejskich i miejskich wnioski o dotacje i pożyczki starannie przepracować i zanalizować, mając na względzie, czy odpowiadają one warunkom, zawartym w uchwale Rady Państwa z dn. 3.IV.1948 r.

5. Zadania organów wykonawczych samorządowych i ich biur.

W myśl uchwały Rady Państwa z dnia 3 kwietnia 1948 r. wnioski o dotacje i pożyczki z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego, przed rozpatrzeniem ich

przez prezydium rad narodowych, powinny być przygotowane gruntownie przez wydziały wojewódzkie i powiatowe, podobnie, jak to ma miejsce przy innych sprawach finansowych i budżetowych.

Do obowiązków kierownika biura prezydiального należy skontrolowanie otrzymanych materiałów, sprawdzenie opracowania wydziału samorządowego oraz zbadanie, czy związek samorządowy, ubiegający się o dotację, zastosował się do wytycznych Rady Państwa w sprawie przeprowadzenia oszczędności w wydatkach administracyjnych oraz do wytycznych budżetowych zawartych w instrukcji.

Mówca ilustruje powyższe wywody licznymi przykładami wadliwego opiniowania wniosków. Do charakterystycznych przykładów należą następujące:

1) M. Zakopane. (woj. krakowskie)

Podanie o dotację zł 25.951.000.— na zrównoważenie budżetu na rok 1948, mimo, że stanowi ona 41% zatwierdzonego budżetu, nie zostało w ogóle zaopiniowane przez Prezydium Woj. R. N.

W toku korespondencji, jaka się wywiązała pomiędzy Kancelarią Rady Państwa a Prezydium Woj. R. N. z powodu nieprzedłożenia wymaganych załączników, Prezydium ograniczyło się do roli informatora w sprawie tych załączników.

Na późniejsze pismo Kancelarii Rady Państwa, w którym zażądano wyjaśnień, dlaczego nie zarachowano na budżet administracyjny nadwyżek budżetowych za r. 1947 przedsiębiorstw miejskich i szpitala miejskiego, oraz zażądano dodatkowych materiałów i wyjaśnień, odpowiedział burmistrz miasta, a nie prezydium Woj. R. N. przy czym wyjaśnienia odnośnie wspomnianych nadwyżek nie są jasne, a przecież chodziło tu o sumę zł 6.995.000 i prezydium Woj. R. N. nie zainteresowało się tą sprawą.

Przy bliższej analizie budżetu na r. 1948 stwierdzono:

- a) rozbudowę wydatków osobowych i przerosty personalne,
- b) naruszenie dyscypliny płac,
- c) brak śladów zastosowania się do uchwały Rady Państwa w przedmiocie obniżenia kosztów administracji.

W tym stanie rzeczy Kancelaria Rady Państwa zmuszona była odroczyć załatwienie sprawy dotacji do czasu nadesłania wyjaśnień na powyższe punkty.

2) M. Radom (w o j. k i e l e c k i e).

Prezydium Woj. R. N. zgodnie z podaniem Zarządu Miejskiego zgłosiło wniosek o dotację zł 93 miliony, z czego 10 milionów na niedobory lat ubiegłych i 83 mil. na pokrycie reszty niedoboru w budżecie 1948 (w kwietniu 1948 miasto otrzymało zaliczkę na r. 1948 zł 28 mil.).

Budżet na r. 1948 zamyka się w wydatkach zwyczajnych sumą zł 192.643.000, która ma być pokryta:

a) dochodami własnymi	— 40%	(77.014.000)
b) subwencjami celowymi	— 2%	(4.355.000)
c) dotacją z S. F. W.	— 58%	(111.273.000)

Budżet na r. 1947 równoważył się dotacją S. F. W. w 35.9 % (43.214.700).

Ponieważ miasto oparło swój budżet zwyczajny na r. 1948 w 57.7% na dotacji S. F. W., podnosząc sumę dotacji w porównaniu z zapreliminowaną w r. 1947 sumą dotacji prawie 3-krotnie, to Prezydium Woj. R. N., popierając w całości wystąpienie miasta o dotację, powinno było wysokość dotacji tak uzasadnić, żeby wyni-

kało, iż jest ona w tej wysokości konieczna i że dochody własne nie mogą być zwiększone odpowiednio do wzrostu wydatków.

Tymczasem z opinii Prezydium wynika, że dochody własne mogą wystarczyć tylko „na utrzymanie personelu administracyjnego łącznie ze świadczeniami socjalnymi i wydatkami kancelaryjnymi przy dorywczej pomocy w innych działach“. W tym stanie rzeczy właściwa działalność miasta miałyby być finansowana z dotacji S.F.W.

Nic więc dziwnego, że Rada Państwa zajęła negatywne stanowisko do takiej gospodarki.

3) **M. Witnica**, (w o j. p o z n a ń s k i e — Ziemie Odzyskane).

Urząd Wojewódzki Poznański, ekspozytura w Gorzowie Wlkp., przy piśmie z dnia 17.IV.48 r. nadesłał wniosek o przyznanie zapomogi z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego w wysokości zł 523.289.— na pokrycie niedoboru za rok 1947 gminy miejskiej Witnica, uzasadniając ten niedobór zwykłą uposażeń pracowniczych i cen towarów.

Nie dołączono do wniosku niezbędnych materiałów:

- a) szczegółowego sprawozdania z wykonania budżetu m. Witnicy za rok 1947,
- b) budżetu na rok 1948,
- c) aktualnego bilansu brutto (dołączono natomiast bilans brutto na dzień 31.12.47)

Kancelaria Rady Państwa pismem z 24.V.rb. zwróciła się do Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu o nadesłanie tych materiałów, jak również o wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy oświadczeniami Ekspozytury, że udzielona w r. 1947 dotacja została użyta na pokrycie niedoboru za r. 1946 i na wydatki roku 1947 a bilansem brutto na dzień 31.XII.1947 r., wg którego niedobór z r. 1946 nie został pokryty.

Pomimo ponaglenia z dn. 20.VII.47 Prezydium dotychczas nie nadesłało żadnej odpowiedzi.

Z powyższego wynika:

- a) że Ekspozytura Urzędu Wojewódzkiego, przedkładając podanie m. Witnicy, nie zbadała dołączonych materiałów,
- b) że Prezydium Woj. R. N. nie zainteresowało się sprawą dotacji dla m. Witnicy.

4) **M. Zawiercie** (w o j. ś l ą s k o - d ą b r o w s k i e).

Miasto Zawiercie zgłosiło wniosek o przyznanie zaliczkowej dotacji z S. F. W. w wysokości 16.000.000 zł na częściowe pokrycie niedoboru w budżecie 1948.

Dotacja z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego preliminowana została w wysokości 52% sumy budżetowej, t.j. w wysokości 31.312.575 zł. Wpływy z podatków samoistnych przewidziano na rok 1948 o przeszło 5.000.000 mniej, niż osiągnięto w roku 1947 (21.440.746 — rok 1947, 16.907.952 — rok 1948).

Wydatki działu I zapreliminowano na r. 1948 w sumie 14.543.013 zł gdy w 1947 r. wykonano w sumie zł 9.867.215.

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, przesyłając Kancelarii Rady Państwa wniosek o udzielenie dotacji, ograniczyło się do wzmianki, iż powołuje się na uchwałę Wojewódzkiej Rady Narodowej, która uważa przyznanie miastu dotacji za pożądane i zupełnie uzasadnione. Opinia Prezydium Woj. R. N. nie naświetla powodów zwykłej wydatków w dziale I o przeszło 4 miliony zł mimo, że zalecenia Rady Państwa z kwietnia położyły nacisk na konieczność oszczędności w tym dziale.

Prezydium Woj. R. N. nie naświetliło też powodów zmniejszenia wpływu z podatków samoistnych w 1948 r. na co musiało zwrócić uwagę przy analizowaniu materiałów finansowych.

Opinii Prezydium Woj. R. N. właściwie nie ma, jest tylko pismo przewodnie, czysto formalne.

Należy dodać jeszcze, iż Prezydium Woj. R. N. wystąpiło równocześnie o udzielenie m. Zawiercie pożyczki 20 milionów zł, o które miasto ubiegało się na budowę szkoły, chociaż powinno mu być wiadome, że pożyczki na cele inwestycyjne z S. F. W. mogą być udzielane tylko wyjątkowo, należało więc szczególnie potrzebę udzielenia tej pożyczki uzasadnić.

5) **Powiatowy Związek Samorządowy w Giżycku** (w o j. o l s z t y ń s k i e).

Prezydium Woj. R. N. przesyłając wniosek o udzielenie Powiatowemu Związkowi Samorządowemu zaliczkowej dotacji zł 18.190.270.— na rok 1948, dosłownie ograniczyło się do powtórzenia tych samych ogólnikowych argumentów, które podane zostały we wniosku P. Z. S. na uzasadnienie powyższej zaliczki.

Tymczasem:

- a) wobec przeszło 3-krotnego wzrostu budżetu zwykłego na r. 1948 w porównaniu z wykonaniem za r. 1947 (39.144.000.— wobec 12.282.000) oraz
- b) wobec rażącej struktury tego budżetu po stronie dochodów, według której dochody własne wynoszą zaledwie 15,5% ogólnej sumy dochodów, subwencje celowe — 13%, a dotacje z S. F. W. aż 71,5% (29.509.000 zł)

należało:

- a) szczegółowo uzasadnić wzrost wydatków w tych działach budżetu, w których są największe skoki,
- b) ocenić gospodarkę P. Z. S. i gmin wiejskich, dla których przewidziano kredyt na pokrycie niedoborów w r. 1948 w wysokości zł 17. 735.000 (44% budżetu P. Z. S.), a zwłaszcza wypowiedzieć się co do oszczędności w wydatkach administracyjnych,
- c) dopiero na tym tle zaopiniować wysokość niezbędnej dotacji na r. 1948 i ewent. koniecznej zaliczki na poczet tej dotacji.

Rada Państwa przyznała Pow. Związkowi Samorz. w Giżycku tylko 3 miliony dotacji z przeznaczeniem na drogi, a ewent. dalszą dotację uzależniła od: 1) nadesłania sprawozdania z wykonania budżetu za I półrocze b. r., 2) zwiększenia wpływów z podatków, 3) redukcji wydatków w dziale I.

Udzielenie dotacji dla gmin Rada Państwa uzależniła od nadesłania budżetów gmin na r. 1948.

Z kolei **Ob. Adam Wendel, Dyrektor Biura Organizacji w Kancelarii Rady Państwa** wskazał szereg braków w dziedzinie organizacyjnej, które wiążą się ściśle z brakami w działalności finansowej samorządu.

Rady narodowe pracują w myśl wytycznych Rady Państwa.

Każda uchwała Rady Państwa w przedmiocie zatwierdzenia budżetu wojewódzkiego związku samorządowego jest wskazówką, jak w konkretnych warunkach należy gospodarować.

Wyasygnowanie w ubiegłym roku przez Radę Państwa 14 milionów zł na biblioteki dla Ziemi Odzyskanych lub pół miliarda na budowę dróg — to wskazówka, na

co powinny kłaść nacisk rady narodowe — to sygnał dla wyzwolenia w terenie właściwej inicjatywy.

Fundusz 2-miliardowy na poprawę komunalnych warunków bytu klasy robotniczej winien być wskazówką dla samorządu, jakie zadania przed nim stoją.

Budżety i działalność finansowa samorządu winny być wyrazem ściśle określonych tendencji, którymi dziś żyje nasz kraj.

Do podstawowych braków w dziedzinie organizacyjnej należy słaba frekwencja na posiedzeniach rad narodowych nawet na szczeblu wojewódzkim, co nie może nie wpływać na rady narodowe niższych stopni. Ilość nieobecnych nieusprawiedliwionych na plenarnych posiedzeniach wojewódzkich rad narodowych przekracza często 40% ogółu członków rad.

Członek prezydium powiatowej rady narodowej w Łobezie (woj. szczecińskie) był w 1948 r. jeden raz na posiedzeniu prezydium.

Wiele pozostawia do życzenia metoda uchwalania budżetów przez rady oraz zatwierdzania budżetów związków samorządowych niższych stopni przez prezydium rad. Rady narodowe polegają całkowicie na opinii wydziałów wojewódzkich (powiatowych) i traktują zatwierdzenie budżetu jako formalność, nie zadając sobie trudu dokonania krytycznej analizy. Mówca przytacza konkretne przykłady. Tymczasem uchwalenie budżetu jest doniosłym aktem w życiu samorządu, gdyż przez budżet rada narodowa, jako organ społeczny, prezentuje się niejako społeczeństwu.

Rady wojewódzkie zbyt mało zwracają uwagi na kolegialny charakter pracy, który w radach jest zasadą. Powszechne są wypadki, gdy cały ciężar pracy dźwiga przewodniczący rady, lub gdy prezydium podejmuje i wprowadza w życie uchwały przekraczające jego kompetencje, a należące do pregratatyw plenum.

Innym przejawem, z którym należy walczyć jest biurokratyzowanie rad narodowych. Ciągłe jeszcze zbyt mały nacisk na bezpośredni kontakt z terenem wytworzył ostatnio taką sytuację, że inspektorzy rad narodowych, powołani specjalnie w celu osobistego lustrowania i instruowania rad niższych, stają się często nowymi urzędnikami, siedzącymi za biurkiem i nie spełniają właściwego zadania.

Ponieważ ostatnio zarysował się w jasny sposób profil wojewódzkiego samorządu odciążonego maksymalnie od bezpośredniego prowadzenia agend gospodarczych, wojewódzkie rady narodowe, powołane do kontroli, inspekcji, organizacji mają wszelkie obiektywne warunki usprawnienia pracy w dziedzinie należytego opiniowania wniosków o dotacje z Samorz. Funduszu Wyrówn.

Po wygłoszonych referatach wywiązała się dyskusja, w której wypowiedziało się 16 następujących mówców:

Ob. Kowalkowski, Naczelnik Wydziału Samorządowego (Gdańsk), Ob. Przetocki, kierownik oddziału finansowo-gospodarczego (Kraków), Ob. Tkocz, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Katowice), Ob. Szustkiewicz, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Rzeszów), Ob. Lubecki, Wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Kielce), Ob. Kuśmierk, Wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Białystok), Ob. Olewiński, Dyrektor Departamentu w Ministerstwie Ziem Odzyskanych, Ob. Wenclik, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Białystok),

Ob. Witkowski, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Warszawa), Ob. Dąbrowicz, Wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Szczecin), Ob. Duda-Dziewierz, Przewodniczący Wojew. Rady Narodowej (Gdańsk), Ob. Adamowicz, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Bydgoszcz), Ob. Piękniwski, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej (Poznań), Ob. Gawroński, Naczelnik Wydziału w Urzędzie Wojewódzkim (Warszawa), Ob. Borowy, inspektor samorządu wojewódzkiego (Wrocław), Ob. Antoniszczak starosta (Nowy Sącz).

W dyskusji przedstawiciele terenu poruszyli szereg istotnych zagadnień dla usprawnienia prac w dziedzinie opiniowania wniosków o dotacje z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego.

Ob. Kowalkowski wskazuje, że nadwyżki budżetowe w ubiegłych latach pochodziły niekiedy stąd, iż pomoc z Komunalnego Funduszu przychodziła dopiero pod koniec roku. Ważną jest rzeczą, by teren otrzymywał dotacje na czas, co dotyczy przede wszystkim powiatowych związków samorządowych, które mają największe nasilenie wydatków w okresie od maja do września z uwagi na prace drogowe, żniwa i remont szkół.

Ob. Przetocki, omawiając słuszny postulat należytego planowania pracy w terenie, stwierdza, iż w ostatnich czasach ogniwa samorządowe miały szczególnie wiele zadań w dziedzinie planu gospodarczego, inwestycyjnego oraz budżetów. Skupienie w jednym czasie szeregu poważnych prac może się odbić ujemnie na ich jakości.

Ob. Tkocz stwierdza, iż dla należytego opracowania wniosków dla Samorządowego Funduszu Wyrównawczego jest rzeczą wskazaną wyłonienie przez prezydium wojewódzkich rad narodowych komisji dla należytej oceny nadesłanych materiałów i potrzeb.

Ob. Szustkiewicz zgłasza dezyderat, by część funduszy mogła być w 1949 r. przydzielona do dyspozycji prezydiów wojewódzkich rad narodowych, które mogłyby interweniować w przypadkach pilnej potrzeby.

Ob. Olewiński stwierdza, iż częste są alarmy z powodu trudnej sytuacji finansowej samorządu, spowodowanej powolnym załatwianiem wniosków; w istocie okazuje się, że wnioski leżą w województwach. Mówca apeluje, by samorządy traktowały te sprawy jako pilne. Konieczną jest rzeczą, by liczne jeszcze budżety vegetacyjne i konsumcyjne przekształcić na budżety zdrowe, produktywne.

Ob. Witkowski. Przy układaniu budżetów winna być zachowana zasada hierarchii potrzeb. Obecnie stawiamy w pierwszym rzędzie na człowieka pracy, a więc akcentuje się oświatę, zdrowie, biblioteki. Ponieważ plany inwestycyjne ministerstw nie zawsze uwzględniają terenowe potrzeby jest rzeczą słuszną uzgadnianie tych potrzeb z radami narodowymi.

Ob. Dąbrowicz: Rady narodowe natrafiają na trudności przy układaniu budżetów, nie znając wysokości dotacji na jakie mogą liczyć z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego. Byłoby rzeczą wskazaną ustalenie pewnych danych orientacyjnych co do możliwości uzyskania dotacji, by nie odbiegać od realnych możliwości.

Ob. Adamowicz wyraża pogląd, iż w przypadku, gdy prezydium wojewódzkiej rady narodowej zatwierdzi budżet po jego dokładnej analizie, winno dać pewną

gwarancję, że ewentualny deficyt zostanie pokryty z Funduszu.

Ob. Piękniewski apeluje o powiększenie limitów inwestycyjnych, które nie są dostateczne dla województwa poznańskiego.

Ob. Borowy apeluje, by część kredytów z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego mogła być zaliczkowo przekazywana w styczniu lub lutym. Mówca wskazuje, iż na Ziemiach Odzyskanych można uzyskać poważne oszczędności przez wprowadzenie właściwego podziału administracyjnego, t. zn. przez likwidację małych jednostek administracyjnych — gmin i powiatów, wskazujących z reguły strukturalne deficyty. Prócz oszczędności dałoby to i zwiększenie elementu pracowniczego dla innych terenów.

Po dyskusji **Ob. Min. Mijał** przeprowadził podsumowanie obrad konferencji, stwierdzając, iż wyniki jej uznać należy za pozytywne. Dyskusja wniosła wiele materiału, z którego Kancelaria Rady Państwa w codziennej pracy będzie korzystała. **Ob. Min. Mijał** powiedział m. in., że budżet związku samorządowego musi mieć zdecydowane oblicze społeczne i winien być ilustracją rze-

czywistych, niezbędnych potrzeb świata pracy danego terenu. Organa samorządu wojewódzkiego winny usprawnić swe prace, badać wnikliwie teren, popierać słuszne i uzasadnione potrzeby samorządu w ramach możliwości gospodarczych kraju, a odrzucać potrzeby, których zaspokojenie nie jest jeszcze możliwe. Rada Państwa będzie wówczas miała ułatwione zadanie, a dołowe ogniwa samorządu zdobędą środki niezbędne na swoje słuszne wydatki.

Jeżeli chodzi o sprawy budżetowe należy śledzić działalność wszystkich związków samorządowych w terenie przez cały rok w trakcie wykonywania budżetów, a nie tylko przy ich uchwalaniu czy zatwierdzaniu.

Wspólnym wysiłkiem Rady Państwa i władz samorządu wojewódzkiego wszystkie budżety na 1949 r. będą uchwalone w bliskim czasie, co da możliwość przedłożenia w budżecie państwowym potrzeb Samorządowego Funduszu Wyrównawczego.

Ob. min. Mijał zwrócił się w zakończeniu do zebranych z apelem, by rezultaty ich pracy były najszybciej widoczne w terenie.

Charakter wydatków na zabezpieczenie zakładów i urzędzeń komunalnych

Instrukcja inwestycyjna C. U. P. na r. 1949 przewiduje w § 4 pkt. 5. lit. c), że zabezpieczenie nieczynnych zakładów, budynków i urzędzeń jest nakładem gospodarczym, podpadającym pod pojęcie inwestycji, stanowiącej odbudowę, co w konsekwencji pociąga za sobą obowiązek zgłaszania tego nakładu gospodarczego do państwowego planu inwestycyjnego.

Zdarza się nieraz, że zabezpieczenie nieczynnych zakładów, budynków i urzędzeń komunalnych stanowi wydatek stosunkowo drobny, a wymagający szybkiej realizacji, której nie da się osiągnąć przy zgłoszeniu do planu inwestycyjnego; odwlekanie zaś tego rodzaju zabezpieczenia powoduje dekapitalizację mienia samorządowego.

Po rozważeniu powyższego zagadnienia, aktualnego szczególnie na terenie Ziemi Odzyskanych, Kancelaria Rady Państwa wyjaśnia, że — jeśli chodzi o charakter nakładu gospodarczego, — to nie ma istotnej różnicy między zabezpieczeniem danego obiektu majątkowego, a jego kapitalnym remontem i nie ma słusznego powodu

do bardziej rygorystycznego traktowania zabezpieczenia przedmiotów majątkowych, aniżeli kapitalnego remontu tych przedmiotów.

Jeśli zaś chodzi o pojęcie kapitalnego remontu, to — w myśl § 5 ust. 2 wymienionej na początku instrukcji — nie jest remontem kapitalnym (a więc nie podlega obowiązkowi zgłaszania do państwowego planu inwestycyjnego) remont przedmiotów, którego koszt nie przekracza 250.000 zł. bądź 30% wartości szacunkowej przedmiotu.

Stosując analogicznie powyższy przepis instrukcji inwestycyjnej do zabezpieczenia nieczynnych zakładów, budynków i urzędzeń komunalnych, należy to zabezpieczenie traktować jako inwestycję tylko wówczas, gdy jego koszt przekracza sumę 250.000 zł. bądź 30% wartości zabezpieczonego obiektu, w przeciwnym zaś razie wydatek na ten cel traktowany być może jako wydatek zwyczajny (bieżący), pokrywany z kredytów działu II wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego.

B. Dz.

Z ostatniej chwili

PRZED DNIEM 12 PAŹDZIERNIKA 1948 R. PRELIMINARZE BUDŻETOWE NA 1949 ROK WSZYSTKICH 14 WOJEWÓDZKICH ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH ORAZ MIAST WARSZAWY I ŁÓDZI ZOSTAŁY ZŁOŻONE W KANCELARII RADY PAŃSTWA.

P. SEGALEWICZ

Rozporządzenie wykonawcze do dekretu o najmie lokali

I.

Dekret z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali przewiduje znaczne podwyższenie komornego za lokale mieszkalne oraz utworzenie Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej, który ma być materialną podstawą dla rozwiązania kwestii pokrywania kosztów remontu kapitalnego budynków mieszkalnych.

Ciężar opłacania podwyższonego komornego przerzucony został na warstwy posiadające, których głównym źródłem utrzymania nie jest stosunek pracy najemnej, oraz na drobną część obywateli nie żyjących z wyzysku, ale wykonywujących, jako specjaliści, zawody intransy i płacących podatek obrotowy.

Ustawodawca natomiast zwolnił od powyższego ciężaru świat pracy, który będzie płacił komorne w dotychczasowej wysokości, oraz emerytów i bezrobotnych.

Ponadto, kierując się względami słuszności społecznej, przyznano ulgi w płaceniu komornego członkom spółdzielni pracy oraz rzemieślnikom, zatrudniającym powyżej jednego pracownika najemnego, a w niektórych rzemiosłach tylko jednego członka rodziny.

Przewidując jednakże, iż w praktyce życie może nasunąć konieczność zwolnienia innych kategorii najemców od nowo ustalonych stawek komornego lub też konieczność przyznania im ulg, ustawodawca upoważnił Radę Ministrów do rozszerzenia zwolnień i ulg na inne kategorie najemców.

Ustawodawca upoważnił również Radę Ministrów do określenia lokali użytkowych zwolnionych od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej lub korzystających z ulg, kierując się interesem Skarbu Państwa lub względami polityki gospodarczej.

W wyniku powyższych upoważnień ustawowych Rada Ministrów w dniu 29 września 1948 r. uchwaliła rozporządzenie w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Rozszerzając krąg osób, płacących komorne w dotychczasowej wysokości, Rada Ministrów wzięła pod uwagę interes osób pełniących szczególnie odpowiedzialne funkcje społeczne oraz konieczność popierania uczącej się młodzieży, pochodzącej ze świata pracy lub rodzin małorolnych, konieczność popierania spółdzielni pracy, rozwoju rybołówstwa na wybrzeżu; wreszcie uwzględniony został również interes gmin wiejskich w rozwoju na ich obszarze rzemiosła oraz w ściąganiu na te tereny osób zatrudnionych w dziedzinie służby zdrowia.

Zwalniając od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej lub przyznając ulgi w ich opłacaniu niektórym lokalom użytkowym, Rada Ministrów kierowała się interesem Skarbu Państwa, samorządu, spółdzielczości oraz szczególnymi warunkami na terenie Ziemi Odzyskanych.

Dekret o najmie lokali nie przewiduje właściwości władz i trybu postępowania przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej, ale daje delegację ustawową Radzie Ministrów do unormowania tych zagadnień.

W związku z powyższym Rada Ministrów w dniu 29 września b. r. uchwaliła również rozporządzenie, normujące właściwość władz oraz tryb postępowania przy ustalaniu czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Regulując powyższe zagadnienie, Rada Ministrów kierowała się względami oszczędności oraz koniecznością szybkiego załatwienia spraw, wynikających z dekretu o najmie lokali, i oparła organizację władz o istniejący aparat samorządowy oraz administracji ogólnej pierwszej i drugiej instancji.

Poniżej omówione zostaną przepisy obu rozporządzeń.

II.

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej rozszerza krąg osób, opłacających czynsz za lokale mieszkalne w dotychczasowej wysokości, na następujące osoby: posłów na sejm, członków prezydiów rad narodowych, pobierających stałe uposażenie z tytułu pełnionych funkcji, osoby pobierające naukę, a będące na utrzymaniu osób, należących do świata pracy lub małorolnych, osoby niezdolne do pracy, członków spółdzielni pracy, rybaków morskich oraz członków portowych zrzeszeń pracy.

Poza tym czynsz w dotychczasowej wysokości wpłacają zamieszkali i wykonywujący zawód **na obszarze gmin wiejskich rzemieślnicy**, jeżeli w swoim zakładzie zatrudniają nie więcej niż jednego członka rodziny, ponadto następujący podatnicy podatku obrotowego zamieszkali na wsi i wykonywujący zawód na obszarze gmin wiejskich: **lekarze, lekarze - dentyści, technicy i uprawnieni technicy dentystyczni i felczerzy**, jeśli są zatrudnieni w zakładach społecznych służby zdrowia lub instytucjach prowadzących lecznictwo zorganizowane, oraz **lekarze weterynarii**, jeśli są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w gminnych rzeźniach lub lecznicach dla zwierząt, nadto położne i dyplomowane pielęgniarki.

Zwolnienia tego nie stosuje się jednak, jeżeli wymienione wyżej osoby mieszkają i wykonują zawód na obszarze gmin o charakterze **miejskim** oraz gmin uznanych za uzdrowiska na podstawie ustawy z dnia 22.III.1922 r. o uzdrowiskach.

Czynsz w dotychczasowej wysokości opłaca Skarb Państwa od lokali mieszkalnych, zajętych na cele zakwaterowania osób wojskowych, funkcjonariuszów cywilnych w administracji wojskowej oraz żołnierzy i funkcjonariuszów służby bezpieczeństwa.

Rada Ministrów rozszerzyła krąg osób, opłacających czynsz w wysokości połowy nowouchwalonych stawek na następujące osoby: **na obszarze całego Państwa na członków spółdzielni pracy** i inwalidów, prowadzących punkty uliczne sprzedaży, **na obszarze zaś Ziemi Odzyskanych na rzemieślników** zatrudniających poza członkami rodziny **trzech pracowników najemnych**, a gdy chodzi o zakłady cukiernicze, piekarskie, wędliniarskie i złotnicze — **jednego pracownika najemnego**.

Wreszcie rozporządzenie **zwalnia od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej lokale zajmowane przez przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe, spółdzielcze, pozostające pod zarządem Państwa lub samorządu lub organizacji spółdzielczych pomieszczenia dla sądów, urzędów państwowych, samorządowych oraz pomieszczenia dla instytucji i zakładów państwowych, samorządowych i spółdzielczych, lokale użytkowe zajmowane przez osoby prawne prawa publicznego i stowarzyszenia wyższej użyteczności.**

Ponadto rozporządzenie **obniża wpłaty na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej od niektórych lokali użytkowych, których powierzchnia nie pozostaje w gospodarczo uzasadnionym stosunku do dochodowej intensywności jej wykorzystania. Obniżenie wpłat jest mniejsze dla lokali handlowych, ponadto większe ulgi przyznano dla lokali użytkowych na terenie Ziemi Odzyskanych. Wyżej omówione wpłaty są obniżone, jeśli chodzi o lokale handlowe o 30%, na Ziemiach Odzyskanych o 50%; jeśli chodzi o pozostałe lokale użytkowe o 50%, a na Ziemiach Odzyskanych o 70%.**

Decyzję, stwierdzającą podstawę do uzyskania powyższej ulgi wydają władze czynszowe I instancji.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą **od 1 września 1948 r.**

III.

Omawiając rozporządzenie Rady Ministrów o właściwości władz i postępowaniu przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej, należy z góry wyjaśnić, że powołane w drodze omawianego rozporządzenia władze uprawnione są do ustalania wysokości czynszu **tylko odnośnie lokali mieszkalnych**, od których pobierany będzie czynsz według **nowoustalonych dekretem z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali stawek**. W razie sporu odnośnie wysokości czynszu od lokali, za które czynsz jest pobierany według stawek z dnia 1 września 1939 r., orzekać nadal będą sądy.

Wysokość czynszu za lokale użytkowe regulowane będzie, zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami, na podstawie dobrowolnej umowy stron.

Omawiane rozporządzenie nakłada na wynajmującego następujące obowiązki: obliczenie powierzchni użytkowej, kwalifikowanie lokali co do ich charakteru mieszkalnego lub użytkowego oraz określenie wysokości czynszu według nowych stawek.

Rozporządzenie powołuje **władze czynszowe pierwszej i drugiej instancji**. Władzami czynszowymi pierwszej instancji są **zarządy miejskie i gminne, a w m. st. Warszawie i Łodzi** — dzielnicowe organy zarządu miejskiego, którymi są **starostwa grodzkie**.

Do kompetencji władz czynszowych I instancji, należy nadzór nad czynnościami wynajmującego przy określaniu wysokości czynszu oraz nad uiszczaniem wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej, rozstrzyganie sporów o zastosowanie nowych stawek czynszu, bądź o jego wysokość, ustalenie wysokości wpłat nieobliczonych lub obliczonych wadliwie.

Władzami czynszowymi II instancji są **Czynszowe Komisje Odwoławcze**, które rozstrzygają odwołania od decyzji władz czynszowych I instancji.

Komisje odwoławcze czynne będą przy **starostwach powiatowych, przy zarządach miejskich miast wydzie-**

lonych, a w m. st. Warszawie i Łodzi przy starostwach grodzkich.

Czynszowa Komisja Odwoławcza składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, ławników i ich zastępców w liczbie zależnej od potrzeb miejscowych.

Członkami czynszowej komisji odwoławczej mogą być wyłącznie członkowie związków zawodowych, pracownicy administracji państwowej i samorządowej oraz osoby reprezentujące interesy właścicieli, dzierżawców i użytkowników nieruchomości budynkowych.

Nadzór nad władzami czynszowymi sprawują wojewodowie w stosunku do zarządów miejskich miast wydzielonych i czynszowych komisji odwoławczych czynnych przy tych zarządach, **prezydenci miast Warszawy i Łodzi**. — w stosunku do organów dzielnicowych zarządu miejskiego i czynszowych komisji odwoławczych, czynnych przy tych organach, oraz **starostowie powiatowi** — w stosunku do pozostałych zarządów miejskich i gminnych.

Naczelnym nadzorem nad postępowaniem władz czynszowych należy do Ministra Odbudowy.

Ściąganie zaległych wpłat na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej poruczone jest właściwym organom wykonawczym gmin miejskich i wiejskich.

Najemcy, chcący skorzystać z ulg lub zwolnień w opłaceniu czynszu, winni złożyć na piśmie oświadczenie, potwierdzone przez pracodawcę lub związek zawodowy, urząd zatrudnienia, spółdzielnię, kierownictwo szkoły lub lekarza urzędowego w zależności od tego, na jakie ustawowe okoliczności uzasadniające zwolnienie czy zastosowanie ulgi, najemca się powołuje.

W razie wątpliwości co do prawdziwości oświadczenia lub potwierdzenia, wynajmujący określa czynsz, zgodnie ze złożonym oświadczeniem najemcy, ale jednocześnie obowiązany jest skierować oświadczenie do władzy czynszowej I instancji dla ustalenia prawdziwości złożonego oświadczenia i potwierdzenia.

Rozporządzenie wprowadza bezkompromisowy przepis w stosunku do najemców opieszłych na wypadek niezłożenia oświadczenia lub braku jego potwierdzenia: **niedopełnienie tych formalności pociąga za sobą ustalenie czynszu bez zastosowania zwolnienia lub ulgi.**

Na wynajmującym ciąży obowiązek obliczenia powierzchni użytkowej poszczególnych lokali przy udziale najemcy.

Ponadto wynajmujący obowiązany jest podać do wiadomości ogółu najemców wysokość czynszu dla poszczególnych lokali przez wywieszenie w bramie listy wymiaru czynszów; odpis tej listy obowiązany jest wynajmujący niezwłocznie przesłać właściwej władzy czynszowej.

Na wynajmującym ciąży również obowiązek sporządzania co miesiąc zestawienia wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej w dwóch egzemplarzach: jeden dla siebie, drugi dla Komunalnej Kasy Oszczędności, w której wynajmujący dokonuje wpłaty przypadających od niego sum na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej.

W postępowaniu władz czynszowych stosuje się przepisy o postępowaniu podatkowym (Dz. U. Nr. 27/46 poz. 174).

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą **od 1 września 1948 r.**

Omówione wyżej rozporządzenia uzyskały w dniu 6 października br. zgodę Rady Państwa.

Elektryfikacja wsi w Polsce

Zakłady energetyczne w Polsce przedwojennej znajdowały się w rękach kapitalistów, co było przyczyną, że inwestycje elektroenergetyczne szły w pierwszym rzędzie w kierunku osiągnięcia jak największych i jak najszybszych dochodów z poczynionych nakładów kapitałowych.

Jasnym jest, że budowa sieci zasilających, stacji transformatorowych i sieci rozdzielczych w okręgach wiejskich nie odpowiadała powyższemu nastawieniu, stąd ilość zelektryfikowanych wsi była nikła, lecz i ta skromna ilość ucierpiała wskutek działań wojennych, szczególnie na Ziemiach Odzyskanych.

W 1945 r. na ogólną ilość 40.000 gromad było:

na Ziemiach Dawnych	—	1830	zelektryf. gromad
na Ziemiach Odzyskanych	—	1680	„ „

Po przeprowadzeniu reformy rolnej Rząd Polski Ludowej wziął na siebie trud elektryfikacji wsi, która stworzy dopiero podstawę należytej mechanizacji rolnictwa. Poza tym Rząd zdaje sobie sprawę z tego, że elektryfikacja wsi otwiera przed nią szerokie horyzonty rozwoju kulturalnego i gospodarczego.

Dobry start elektryfikacji wsi był możliwy przez upaństwowienie w r. 1945 wszystkich zakładów energetycznych, działających jako spółki akcyjne, a ustawa o planowej gospodarce energetycznej z dnia 4. 7. 47 r. usunęła resztę przeszkód w tej dziedzinie. Energetyka w rękach Państwa nie jest zmuszona do oglądania się na partykularne interesy poszczególnych właścicieli zakładów. Odpada również najbardziej hamujący moment dla elektryfikacji wsi, tj. wymaganie bezpośredniej opłacalności dla zakładu energetycznego, bez uwzględnienia korzyści, które z tego tytułu wynikają dla całej gospodarki narodowej.

Zelektryfikować wieś polską — oto poważne zadanie, stojące przed naszym krajem.

Elektryfikacja wsi, która umożliwi doprowadzenie energii do każdej zagrody, w każdej części kraju, w dostatecznej ilości, wymaga stworzenia bardzo skomplikowanego systemu sieci zasilających i rozdzielczych. System energetyczny musi być ściśle dostosowany do potrzeb i warunków gospodarczych i terytorialnych naszego kraju.

Dla dokonania tego zadania stworzono Główne Biuro Elektryfikacji Wsi przy Centralnym Zarządzie Energetyki, któremu powierzono przeprowadzenie szczegó-

wych studiów nad organizacją terenu, nad metodą prowadzenia robót, nad wyborem ekonomicznego napięcia, nad rozdziałem energii oraz nad właściwym użytkowaniem energii.

Poważnym zadaniem Głównego Biura Elektryfikacji Wsi jest opracowanie planów inwestycyjnych opartych na możliwościach przemysłowych, materiałowych oraz na środkach finansowych.

Państwo pokrywa w ramach Państwowego Planu Inwestycyjnego na dany rok wszystkie inwestycje, związane z budową i rozbudową zakładów twórczych i przesyłowych oraz głównych sieci zasilających i rozdzielczych. Koszty odgałęzień od poszczególnych wsi, budowa stacji transformatorowych i sieci rozdzielczych pokrywane są przez użytkowników przy około 30%-owym współudziale Państwa. Na tej zasadzie zelektryfikowano względnie zreelektryfikowano (odbudowa zniszczonych urządzeń, przeważnie na Ziemiach Odzyskanych) do tej chwili około 5. 800 gromad.

Przewiduje się, że do końca 1948 roku będzie zelektryfikowanych około 10.000 gromad. Wykonanie planu trzyletniego przyniesie w r. 1949 dalszy wzrost o 1. 300 gromad.

Ten duży wysiłek ze strony Państwa nie dałby takich wyników, gdyby nie zrozumienie samych zainteresowanych użytkowników i czynnika społecznego na wsi.

Regulamin dla Wiejskich Komitetów Elektryfikacji Wsi, opracowany przez Zarząd Główny Związku Samopomocy Chłopskiej i Główne Biuro Elektryfikacji Wsi przy Centralnym Zarządzie Energetyki omawia formy organizacyjne, w jakich wieś winna wystąpić o zelektryfikowanie.

Rok 1949 winien być należycie wykorzystany dla usunięcia wszelkich usterek, czy to w zakładach energetycznych, czy w Komitetach Elektryfikacji Wsi na wszystkich szczeblach. Plan 6-letni w dziedzinie elektryfikacji przyniesie duże przeobrażenia na wsi. Zostaną stworzone warunki, które umożliwią chłopu korzystanie z energii elektrycznej w najszerszym zakresie. Prz kona się on, że nie ma lepszego pomocnika w jego znojmym trudzie jak prąd, służący do poruszania maszyn w jego zagrodzie: sieczkarni, śrutownika, piły tarczowej, bądź maszyn rolniczych (do młócenia, czyszczenia zboża itp).

Cel godny jest największego wysiłku.

Komisje Nadzwyczajne Wojewódzkie i Miejskie

winny w dwutygodniowych sprawozdaniach dla Kancelarii Rady Państwa podawać szczegółowy przebieg realizowania akcji Funduszu na polepszenie komunalnych warunków bytu klasy robotniczej.

JANINA KRACZKIEWICZ

Rola biblioteki wojewódzkiej

Praca biblioteki wojewódzkiej obejmuje przede wszystkim opiekę nad bibliotekami powiatowymi i pośrednio nad bibliotekami gminnymi. — Należy zebrać materiał odnoszący się do danych o lokalach, urządzeniach bibliotecznych, budżetach itp., w powiatach i gminach opatrzyć go fachowymi uwagami i przedstawić przewodniczącemu wydziału wojewódzkiego, aby wydział wojewódzki w porozumieniu z prezydium woj. rady narodowej mógł na podstawie materiału zebranego przez bibliotekę wojewódzką, regulować pracami powiatowych związków samorządowych odnośnie akcji bibliotek.

Jednym z czołowych zadań biblioteki wojewódzkiej jest nastawienie bibliotek terenowych na akcję wychowania czytelników. — Aby biblioteki terenowe mogły zainteresować czytelników dobrą książką, aby związały pracę książki z pracami gospodarczymi samorządu i z wydarzeniami politycznymi, biblioteka wojewódzka musi opracować zestawienie materiałów pomocniczych. Biblioteka wojewódzka ma możliwość, korzystając z materiałów bibliotek: miejskiej, powiatowej, naukowych, partyjnych, przy ścisłej współpracy z przedstawicielami organizacji i instytucji prowadzących akcję oświatową, przygotować odpowiednie pomoce bibliotekom terenowym. — Pomoce powinny obejmować: katalogi książek według tematów i stopnia trudności, opracowanie wystawy książek zależnie od planu przewidzianego dla danego terenu, opracowanie haseł propagandowych książek, opracowanie tablic, wykresów, afiszy ujmujących barwnie i sugestywnie dane zagadnienie itp.

Również sprawa stałego czuwania nad rozwojem bibliotek terenowych, nad aktywnością punktów odbiorczych bibliotek powiatowych — winna być troską biblio-

tek wojewódzkich. — Biblioteka wojewódzka ma możliwość badania prac bibliotek powiatowych bezpośrednio przez inspekcjonowanie i instruowanie kierowników bibliotek powiatowych i pośrednio przez aktywny udział w wojewódzkim Komitecie Bibliotecznym. — Kierownik biblioteki wojewódzkiej winien nastawić prace wojewódzkiego komitetu bibliotecznego na czuwanie nad działalnością terenowych komitetów bibliotecznymi.

Budżet nie tylko biblioteki wojewódzkiej, lecz również bibliotek powiatowych powinien być omówiony szczegółowo przez komitet biblieczny przy aktywnym udziale kierownika biblioteki wojewódzkiej. — Nadto kierownik biblioteki, wojewódzkiej winien dopilnować, aby dane odnośnie sum preliminowanych przez powiatowe związki samorządowe na akcję biblioteczną były po zatwierdzeniu budżetu zebrane w bibliotece wojewódzkiej, aby w bibliotekach powiatowych znajdowały się załączniki, dotyczące budżetu bibliotek powiatowych z poprawkami, wprowadzonymi przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

W roku bieżącym na odcinku gmin — biblioteka wojewódzka ma za zadanie dopilnować organizacji bibliotek gminnych, zorientować się w doborze kandydatów i wspólnie z wizytatorem kuratorium opracować plan i metody szkolenia bibliotekarzy. — Szkolenie powinno uwzględnić również instruowanie bibliotekarzy, jako uzupełniające praktyczne przeszkolenie.

Biblioteka wojewódzka nie może dublować biblioteki miejskiej i obsługiwać czytelników, natomiast winna dopomóc, aby biblioteka miejska mogła się należycie rozwinąć i stworzyć jak największą ilość punktów odbiorczych, szczególnie w dzielnicach robotniczych.

Z życia samorządu

ELEKTRYFIKACJA POWIATU TOMASZOWSKIEGO

We wrześniu br. ukończono budowę linii wysokiego napięcia na odcinku Tomaszów Lubelski — Łabunie. W związku z otwarciem linii przewodzący Powiatowej Rady Narodowej podał sprawozdanie z przebiegu prac organizacyjnych mających na celu zelektryfikowanie powiatu.

Z inicjatywy Prezydium Powiatowej Rady Narodowej oraz przy poparciu gminnych rad narodowych powzięto na posiedzeniu plenarnym PRN w dniu 4 czerwca 1948 uchwałę o budowie trzech odcinków linii wysokiego napięcia oraz wykończeniu czwartego. Równocześnie gminne rady narodowe przystąpiły do zbierania dobrowolnych składek wśród ludności całego powiatu w wysokości 25% podatku gruntowego.

Na mocy uchwały PRN Powiatowy Związek Samorządowy zawarł umowę ze Zjednoczeniem Energetycznym Okręgu Lubelskiego o wykonanie następujących prac:

- 1) budowa linii wysokiego napięcia na odcinku długości 25 klm Tomaszów Lubelski — Łabunie — na sumę 12.600 tys. zł

- 2) przebudowa linii na odcinku Łabunie Zamość na sumę 4 miln. zł,
- 3) budowa linii wysokiego napięcia na odcinku długości 5 klm Tomaszów — Majdan Górny na sumę 1650 tys. zł,

Ponadto na wykończenie budowy linii wysokiego napięcia na odcinku Zubowice — Tyszowce (9 klm) wydatkowano 2.970 tys. zł.

W dniu 19 sierpnia br. zawarto ze Zjednoczeniem Energetycznym dodatkową umowę na budowę 33-kilometrowego odcinka linii niskiego napięcia kosztem 13 miln. zł, co pozwoli na zelektryfikowanie 16 gromad.

Do września br. ukończono budowę pierwszego najważniejszego odcinka linii Tomaszów — Łabunie. Na powyższą akcję powiat otrzymał subwencję w ramach planu inwestycyjnego w kwocie 4.700 tys. zł. Pozostałe fundusze zgromadzono własnym wysiłkiem powiatu.

Dalsze prace nad budową sieci elektrycznej są w toku.

OŚRODEK ZDROWIA W GMINIE ŁUKTA

Gminna Rada Narodowa w Łukcie pow. Ostróda woj. olsztyńskie zorganizowała i uruchomiła Ośrodek Zdrowia.

Na skutek trudności w wyszukaniu personelu fachowego zwrócono się do lekarza powiatowego o pomoc.

W braku lekarza zaangażowano felczera z długoletnią praktyką, który udziela miejscowej ludności pierwszej pomocy. Najbliższe miasto w którym praktykuje lekarz, oddalone jest o 15 klm.

POWIATOWA RADA NARODOWA W ZŁOTORII WALCZY Z ALKOHOLIZMEM

Rady narodowe wykazują, że coraz wnikliwiej badają stosunek obywatelski do podjętych prac, coraz wnikliwiej interesują się warunkami pracy, czują się coraz bardziej odpowiedzialne za stworzenie jak najbardziej dogodnych warunków dla pracy. Przykładem powiatowa rada narodowa w Złotorii—woj. dolnośląskiego, która zainteresowała się sygnalizowanymi przez radnych faktami z kilku punktów, gdzie znajdowały się fabryki i zakłady przemysłowe. Okazało się, że w określonych terminach następuje opuszczanie pracy przez robotników, daje się zauważyć gorsze wyniki pracy, jednocześnie w tymże samym czasie wzrasta kolejka kobiet przy okienkach kas fabrycznych o zaliczkę. Zainteresowane prezydium zdecydowało wspólnie z wyłonionymi komisjami zbadać to zjawisko. Okazało się, że bezpośrednio po podjęciu wypłaty — robotnicy nęceni bliskością sklepów sprzedających alkohol tracili w tych sklepach pieniądze. Nadużycie alkoholu powodowało zmęczenie, osłabienie poczucia odpowiedzialności, stąd też systematyczne w pierwszych terminach zaniechanie pracy, stąd skargi żon i rodzin na brak pieniędzy. Rada postanowiła wpłynąć na ten stan poprzez uchwalenie zakazu sprzedaży wódki w ciągu 3 dni po wypłatach, jednocześnie wszczęto akcję zwalczania nielegalnej sprzedaży alkoholu. Przy tym postarano się o ożywienie placówek kulturalnych, a więc o atrakcje w świetlicach, bibliotekach, o sprowadzanie artystów z miasta wojewódzkiego na występy.

Powiatowa Rada Narodowa sygnalizuje całkowitą poprawę sytuacji. Robotnicy systematycznie przychodzą do fabryk, wydajność pracy wzrosła, na ulicach nie widać robotników w stanie nietrzeźwym.

WALKA Z MARNOTRAWSTWEM

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Lidzbarku Warmińskim zwróciło uwagę na marnowanie się, częściowo uszkodzonych ale zdalnych do naprawy maszyn rolniczych itp. sprzętu. W tym celu wydano wszystkim podległym radom narodowym zarządzenie, aby dokonały zbiórki narzędzi rolniczych do ośrodków maszynowych i przeprowadziły właściwy remont.

PLAN PRACY WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W WROCŁAWIU

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu zatwierdziło plan pracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej na rok 1949.

W planie przewiduje się opiekę nad bibliotekami terenowymi poprzez szkolenie bibliotekarzy, udzielanie porad i pomocy bibliotekom powiatowym i miejskim oraz przeprowadzenie akcji instrukcyjnej i kontrolnej w terenie.

Na podstawie planu widać docenianie akcji wychowawczej.

Przewidywane są następujące metody pracy:

1. Zorganizowanie sieci informacyjno-propagandowej w oparciu o sieć bibliotek powszechnych.

2. Opracowanie form propagandowych w zastosowaniu do czytelnictwa.
3. Pomoc bibliograficzna za pomocą katalogów zagadnieniowych.
4. Katalogi zainteresowań w zależności od grup społecznych.
5. Propaganda lektury zagadnień aktualnych.

Projektuje się również wydawanie biuletynu Woj. Bibl. Publ. ewentualnie wkładkę do Biuletynu Dolnośląskiej Woj. Rady Narodowej.

BŁĘDNE METODY PRACY KOMISJI KONTROLI SPOŁECZNEJ W ZABRZU

Komisje kontroli Woj. R. N. i Pow. R. N. ' adają bardzo dokładnie sprawy administracyjne kopalni „Ludwik“ w Zabrze, sprawdzają rachunkowość i przydziały, ale nie interesują się zupełnie warunkami pracy i stanem bezpieczeństwa w kopalni oraz stosunkami w kopalni, jej gospodarnością, oszczędnością i zapobiegliwością. A przecież to jest właśnie zadaniem komisji kontroli społecznej. Może po przeczytaniu tej notatki wspomniane komisje kontroli społecznej zrewidują swe dotychczasowe metody pracy.

WSPÓLZAWODNICTWO GROMAD W POW. NYSKIM

P. R. N. w Nysie zainicjowała współzawodnictwo między gromadami. Pierwsze osiągnięcia to wznowienie akcji przeciwpożarowej na terenie powiatu.

Z OSIĄGNIĘĆ M. R. N. W JELENIEJ GÓRZE

W sierpniu z okazji uroczystości 840-letniej rocznicy istnienia Jeleniej Góry odbyło się wspólne posiedzenie Miejskiej i Powiatowej Rady Narodowej w Jeleniej Górze. Przy tej okazji podajemy kilka danych o pracy Jeleniogórskiej M. R. N.

Chcąc mieć wgląd w gospodarkę mieszkaniową M.R.N. uchwaliła, że przydział mieszkań następuje nie na podstawie decyzji samej władzy administracyjnej, lecz drogą uchwały kolegalnej, przyczym w skład kolegium wchodzi przedstawiciele Rady Miejskiej, związków zawodowych i partii politycznych. Rada Narodowa przeprowadza dokładną weryfikację zajmowanych mieszkań dla ostatecznego zlikwidowania sprawy zajmowania dużych mieszkań przez małe rodziny lub niepracujących.

Z komisją lokalową współpracuje komisja czynszowa i komisja osiedleńcza. Pierwsza czuwa nad tym, by czynsze za mieszkania były wymierzane zgodnie z przepisami ustawy i uchwałami M. R. N., do drugiej należy przydział lokali sklepowych.

Jelenia Góra ze względu na swoje położenie musi być nastawiona stale na turystykę. Komisja turystyczna przy M. R. N. współpracuje ściśle z Zarządem Miejskim dla utrzymania Jeleniej Góry na poziomie centrum turystycznego Dolnego Śląska.

Komisja teatralna przy M. R. N. nie dopuściła do grożącej przed kilku miesiącami likwidacji teatru miejskiego, a stawiając sobie za cel umasowienie teatru spowodowała, że na każde przedstawienie świat pracy otrzymuje 50% zniżki. Poza tym urządzono kilka bezpłatnych przedstawień dla przodowników pracy. Teatr jeleniogórski jest teatrem szerokich mas, czego dowodem jest fakt, że sprzedaje stale 80% biletów zniżkowych, widownia zaś jest zawsze wypełniona.

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

Zarząd Miejski w Świętochłowicach zapytuje, czy dopuszczalne jest obciążenie lokatorów domów poniemieckich kosztami powstałymi z odszczurzeniem domów, ubezpieczenia od ognia oraz podatku od nieruchomości.

Odpowiedź:

Zarząd Miejski nie ma prawa obciążać lokatorów domów poniemieckich należnościami z tytułu podatku od nieruchomości, jak również z tytułu ubezpieczenia przymusowego budynków od ognia, natomiast obciążenie lokatorów kosztami odszczurzenia jest dopuszczalne.

Uzasadnienie:

Oдноśnie obowiązku podatkowego, przy opłacaniu podatku od nieruchomości, sprawa ta jest wyraźnie uregulowana w dekreście z dnia 20. III. 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 40 poz. 198), który w art. 18 w punkcie 1 stanowi, że obowiązek podatkowy ciąży na posiadających nieruchomości osobach fizycznych, spadkach wakujących (nieobjętych) i osobach prawnych. Punkt 2 tegoż artykułu wyjaśnia, kto uważany jest za posiadacza, a mianowicie: za posiadające nieruchomości uważa się te osoby, które posiadają tytuł własności, lub też, które nie posiadając tytułu własności użytkują nieruchomości jak właściciele, a ponieważ Zarząd Miejski w konkretnym wypadku podpada pod pojęcie posiadacza, przeto zobowiązany jest do uiszczania należności z tytułu podatku od nieruchomości. Oдноśnie osoby zobowiązanej do płacenia składki z tytułu przymusowego ubezpieczenia nieruchomości od ognia, sprawa ta została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r. o przymusowym ubezpieczeniu budowli od ognia (Dz. U. R. P. Nr 26 poz. 178), które w § 15 pkt. 1 stanowi, że do uiszczania składki obowiązani są właściciele przymusowo ubezpieczonych budowli. Właścicielem podanych w pytaniu nieruchomości jest na podstawie ustawy z dn. 30 stycznia 1948 r. o zbywaniu i dzierżawie oraz o przekazywaniu na własność związków samorządu terytorialnego niektórych kategorii mienia państwowego (Dz. U. R. P. Nr 10 poz. 75) — gmina miejska. Oдноśnie odszczurzenia, to jakkolwiek rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 września 1935 r. o utrzymaniu porządku i czystości w miejscach publicznych i niektórych miejscach prywatnych (Dz. U. R. P. Nr 76 poz. 476) w § 7 stanowi, że powiatowa władza administracji ogólnej może wydawać zarządzenia zmierzające do odszczurzenia terenu i budynków na koszt właścicieli odnośnych obiektów, to jednak ze względu na warunki powojenne ustaliła się praktyka, że koszty odszczurzenia ponoszą lokatorzy w zależności od ilości posiadanych izb. Zasada ta niekiedy znajduje swój wyraz w zarządzeniach o odszczurzeniu, gdzie władze samorządowe wyraźnie podają, że w domach mieszkalnych opłaty od izb związane z odszczurzeniem rozkłada się na lokatorów (np. zarządzenie Prezydenta m. st. Warszawy z dn. 4. VI. 1948 r. § 5 ust. 2).

mgr Stanisław Ślubowski

Zarząd gminy Lipiany zapytuje, kto ponosi koszty posiedzenia G. R. N. jeśli zebranie G. R. N. zwołane jest na życzenie przewodniczącego G. R. N., a ten nie stawia się na zebranie.

Przede wszystkim wyjaśnić należy, że zebrania każdej rady narodowej zwoływane być mogą stosownie do § 2

art. 18 ustawy o radach narodowych nie przez przewodniczącego rady a przez **Prezydium** rady, (aczkolwiek przewodniczący podpisuje zawiadomienia o zebraniu) oznacza to, że cel zebrania i porządek dzienny zebrania nie może być tajemnicą przewodniczącego rady, a musi być znany i aprobowany przez prezydium rady. Jeśli na zwołane z inicjatywy prezydium rady zebranie nie stawia się przewodniczący, zebraniu przewodniczy zastępca przewodniczącego, jeśli i jego nie ma jeden z członków prezydium ustalony porozumieniem obecnych członków prezydium.

Nieobecność przewodniczącego rady nie jest przeszkodą rozpatrzenia spraw stojących na porządku dziennym rady i koszt takiego posiedzenia (diety) obciąża budżet gminy. Gdy nieobecność przewodniczącego rady na posiedzeniach rady zbyt często powtarza się lub ma charakter nieobecności hamującej lub utrudniającej działalność rady narodowej — rada narodowa w trybie okólnika Biura Prezydyjnego K. R. N. Nr 2598/46 z dnia 30.XII.1946 ma prawo odwołać takiego przewodniczącego z zajmowanego stanowiska i wybrać na to stanowisko innego swego członka.

Zarząd gminy K. powiatu kutnowskiego zapytuje, czy właściciel 1/2 ha gruntu, wydzielonego z gospodarstwa rolnego, który wybudował dom mieszkalny, płaci podatek od nieruchomości, czy gruntowy.

Odpowiedź:

Jeśli właściciel 1/2 ha gruntu wybudował na nim dom mieszkalny, w którym sam zamieszkuje, i **nie prowadzi gospodarstwa rolnego** — obowiązany jest płacić podatek od nieruchomości.

Jeśli zaś tenże właściciel **prowadzi gospodarstwo rolne** nikomu **nie odnajmując mieszkań**, płaci podatek gruntowy.

Uzasadnienie:

Podatkowi od nieruchomości w gminach wiejskich podlegają budynki niezwiązane z gospodarstwem rolnym, lub stale użytkowane w całości lub części na podstawie umowy najmu.

Powyższe wynika z brzmienia art. 15 ust. 1 p. 2 lit. a) i lit. b) oraz art. 4 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. Nr 40/47 poz. 198).

P. Segalewicz

Zarząd Gminy Nałęczów prosi o wyjaśnienie, czy należy wymierzyć podatek od nieruchomości właścicielowi willi wynajmowanej, który posiada przy willi grunt uprawny i z tego powodu płaci podatek gruntowy.

Odpowiedź:

Należy wymierzyć podatek od nieruchomości.

Uzasadnienie:

Z pisma nadesłanego przez Zarząd Gminy Nałęczów wynika, iż **budynek nie jest związany z gospodarstwem rolnym**; właściciel willi sam w niej nie zamieszkuje, lecz wynajmuje ją lokatorom, ponadto właściciel sam gospodarstwa rolnego nie prowadzi, lecz ziemię obrabiają mu rolnicy i dzielą się z nim ziemiopłodami.

W myśl art. 15 ust. 1 p. 2 lit. a) i lit. b) dekretu o podatkach komunalnych (Dz. U. Nr 40/47 poz. 198) wspomniany budynek podlega podatkowi od nieruchomości.

P. Segalewicz

Wiadomości urzędowe

DO PREZYDIÓW WOJEWÓDZKICH RAD NARODOWYCH i MIEJSKICH RAD NARODOWYCH (ZAINTERESOWANYCH).

Kancelaria Rady Państwa stwierdziła, że już początkowe stadium wykonania uchwały Rady Państwa Nr. 192/48 w sprawie specjalnych kredytów z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego na polepszenie komunalnych warunków bytu klasy robotniczej wykazuje szereg błędów i niedociągnięć natury zarówno formalnej jak i merytorycznej.

Pod względem formalnym niewłaściwie układane i zatwierdzone są niejednokrotnie budżety dodatkowe miast, którym przydzielono kredyty na cele, objęte uchwałą Rady Państwa. Niektóre miasta ujmują **wszystkie** kredyty na te cele w dodatkowych budżetach nadzwyczajnych, inne zaś zamieszczają **wszystkie** kredyty w budżetach zwyczajnych — bez względu na charakter robót, podejmowanych, na podstawie tych kredytów, a jedno z miast przedstawiło Kancelarii Rady Państwa zatwierdzony przez władzę nadzorczą budżet dodatkowy, w którym wszystkie wydatki potraktowane są jako wydatki nadzwyczajne, a dotację z S. F. W. służącą na pokrycie tych wydatków nadzwyczajnych zamieszczono w dochodach zwyczajnych. Żywe tempo, jakie musiało być nadane pracom nad omawianymi budżetami dodatkowymi, nie usprawiedliwia jednak tego rodzaju nieprawidłowego sporządzania tych budżetów i nie daje żadnej podstawy do ignorowania obowiązujących przepisów budżetowych, które wraz ze świeżo wydaną instrukcją budżetową Kancelarii Rady Państwa oraz instrukcją inwestycyjną — określają dokładnie, jakie wydatki zaliczyć należy do zwyczajnych, jakie zaś do nadzwyczajnych i w jaki sposób układać należy budżet dodatkowy. W związku z tym Kancelaria Rady Państwa wyjaśnia, że kwota 2 miliardy złotych przeznaczona jest na wydatki o charakterze wydatków zwyczajnych i stąd przyznane wstępnie dotacje winny znaleźć swój wyraz w sporządzonym dodatkowym budżecie zwyczajnym.

Budżety dodatkowe miast zawierają jednak również błędy merytoryczne, które świadczą o niezaznajomieniu się w terenie z zarządzeniami, wydanymi dotychczas w tej sprawie przez Kancelarię Rady Państwa, bądź też o ich złym zrozumieniu lub próbach ich wypaczenia. W szczególności np. w jednym z budżetów przeznaczono część dotacji przyznanej na podstawie uchwały Rady Państwa, na pokrycie niedoboru w budżecie zasadniczym, w innym znowu — na pożyczki lub subwencje dla robotników dla umożliwienia im przeprowadzenia remontu ich mieszkań.

Cele, na jakie przeznaczone zostały kredyty nadzwyczajne w myśl uchwały Rady Państwa, wymienione zostały w piśmie okólnym Kancelarii Rady Państwa z dnia 20 września r. b. L. dz. VIII/630/48. Wśród tych celów nie da się bezwarunkowo zmieścić pokrywanie niedoboru budżetowego w budżecie zasadniczym, a nie odpowiada tym celom również udzielanie pożyczek robotnikom, jakkolwiek te pożyczki miałyby być przeznaczone na remont mieszkań robotniczych. Remont tych mieszkań jest naczelnym zadaniem wśród celów, wymienionych

w uchwale Rady Państwa, ale zadanie to przy pomocy udzielonej dotacji wykonywać ma gmina, a niedopuszczalnym i wręcz karygodnym byłoby wykonanie tego zadania w drodze pożyczek czy subwencji udzielanych robotnikom z dotacji.

Poza tym — jedno z większych miast, otrzymawszy przydział dotacji na podstawie formalnie prawidłowo złożonego i uzasadnionego wniosku, podjęło dopiero wówczas starania o uzyskanie materiałów, potrzebnych do przeprowadzenia zaprojektowanych robót, przy czym miasto to ma małe szanse pełnego pokrycia w roku bieżącym zapotrzebowania materiałowego, a wobec tego także — małe widoki wykończenia zamierzonych robót i przerobienia przyznanych dotacyj w ciągu roku 1948. Ponieważ zarówno w uchwale Rady Państwa, jak i we wspomnianym wyżej piśmie okólnym, położony był nacisk na to, że mogą być podejmowane tylko takie roboty, które — w uwzględnieniu istniejących możliwości technicznych — mogą być zrealizowane w ciągu roku 1948, przeto postępowanie organów miejskich w danym przypadku było niezgodne z intencjami Rady Państwa i celami zainicjowanej przez nią akcji.

Dla czuwania nad celowym, racjonalnym i oszczędnym wykonaniem zadań, podjętych na podstawie inicjatywy Rady Państwa powołane zostały nadzwyczajne miejskie i wojewódzkie komisje, których skład i zakres działania określone zostały w wymienionym już wyżej piśmie okólnym z dnia 20 września b. r. oraz w piśmie z dnia 25 września r. b. L. XI/3509/48. W myśl wytycznych, zawartych w wymienionych zarządzeniach, komisje te powinny przede wszystkim ustalić, czy program robót, podjętych na podstawie uchwały Rady Państwa Nr. 192/48, odpowiada celom w uchwale tej wskazanym oraz czy roboty wybrane zostały właściwie z punktu widzenia pilności i kolejności miejscowych potrzeb oraz możliwości ich zrealizowania w r. 1948. Równocześnie komisje powinny zrewidować projekty sporządzonych w związku z tą akcją budżetów dodatkowych pod kątem widzenia polepszenia komunalnych warunków bytu klasy robotniczej w myśl wytycznych Rady Państwa. Tak skontrolowane budżety powinny być następnie w całości zaopiniowane zarówno przez miejską, jak i przez wojewódzką komisję nadzwyczajną.

Następnym etapem prac komisji będzie czuwanie nad prawidłowym wykonaniem robót i szczegółowe wskazówki w tym względzie zostały podane we wspomnianym piśmie okólnym z dnia 25 września b. r. W uzupełnieniu tego pisma Kancelaria Rady Państwa zauważa, że te roboty, których poszczególne zarządy miejskie nie będą mogły wykonać we własnym zakresie działania i systemem gospodarczym, powinny być powierzane przede wszystkim odpowiednim przedsiębiorstwom państwowym, bądź też spółdzielczym, a dopiero w braku tego rodzaju przedsiębiorstw lub niemożności podjęcia przez nich danych robót — roboty te mogą być powierzane przedsiębiorstwom prywatnym. Okoliczności, uzasadniające oddanie robót firmom prywatnym, powinny być zbadane przez miejską komisję nadzwyczajną i potwierdzone w odpowiednim protokole.

Ze wskazówek dla działalności komisji nadzwyczajnych, podanych w piśmie okólnym z dnia 25 września

r. b., Kancelaria Rady Państwa podkreśla jeszcze konieczność czuwania nad oszczędnym zużyciem kredytów oraz inicjowanie przez komisje społecznej akcji współudziału zainteresowanej ludności w wykonaniu podjętych robót, co znakomicie wpłynąć może na przyspieszenie wykonania podjętych robót oraz zwiększenia ogólnego ich wyniku.

Wydatkowanie sum przeznaczonych na akcję polepszenia komunalnych warunków bytu klasy robotniczej może być dokonywane tylko w ramach w/w budżetu dodatkowego. Wszelkie odchylenia, wypaczenia oraz swoiste interpretowanie wytycznych Rady Państwa, celem zaspokojenia przy okazji może i pilnych potrzeb samorządów, ale nie mieszczących się w ramach niniejszej akcji, jak i przeznaczenie gotówki na pokrywanie bieżących niedoborów należy traktować jako bardzo poważne wykroczenie służbowe, za które winni będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

Kancelaria Rady Państwa, przypomina, iż zgodnie z pismem okólnym z 25.IX.48 L. dz. XI/3509/48 jednym z obowiązków Miejskich Komisji Nadzwyczajnych jest przesyłanie Radzie Państwa dwutygodniowych sprawozdań z przebiegu akcji.

W sprawozdaniach wskazywać należy m. in.: konkretne osiągnięte wyniki w pracach, jakie sumy zostały już wydatkowane, jaki jest przybliżony termin zakończenia pracy, jakie są przejawy współudziału zainteresowanej ludności w kierunku przyspieszenia wykonania podjętych prac.

Nowe wydawnictwa

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI PRZY ZADRZEWIANIU DRÓG PUBLICZNYCH *)

Nakładem Ministerstwa Komunikacji ukazała się książeczka pod tytułem „Praktyczne wskazówki przy zadrzewianiu dróg publicznych“. Należy ona do grupy tych książek, które nie tylko są zalecane do przeczytania, lecz powinny się znaleźć w ręku każdego, kto jest zainteresowany stanem samorządowych lub państwowych dróg publicznych.

Książeczka składa się z dwóch części. W pierwszej podane są przepisy prawne, dotyczące zadrzewienia, a więc ustawy, rozporządzenia i zarządzenia, jak również okólniki i instrukcje Ministerstwa Komunikacji.

Część druga poświęcona jest praktycznym wskazów-

*) Warszawa, 1948. Nakładem Min. Komunikacji

OKÓLNIK Nr. 61

w sprawie rozpoczęcia przez związki samorządowe nowych robót w końcowej fazie sezonu inwestycyjnego.

Kancelaria Rady Państwa przesyła w załączeniu do wiadomości i wykonania treść uchwały podjętej przez Radę Państwa w dniu 6 października 1948 r.:

„Celem uniknięcia trudności, jakie mogą być wywołane zbyt dużym nasileniem robót i spiętrzenia wydatków w końcowej fazie sezonu inwestycyjnego, jak również celem niedopuszczenia do pozostawienia na zimę robót rozpoczętych, a niedoprowadzonych do stanu gwarantującego należyte zabezpieczenie, Rada Państwa zleca Wojewódzkim Radom Narodowym zrewidowanie zaplanowanych na ich terenie przez związki samorządu terytorialnego robót w kierunku:

- a) nierozpoczynania w roku bieżącym nowych robót, a w szczególności robót budowlanych, z wyjątkiem kapitalnych remontów. W przypadkach szczególnie uzasadnionych rozpoczęcie jeszcze w roku bieżącym nowej roboty o charakterze inwestycji lub odbudowy może nastąpić tylko za zgodą Kancelarii Rady Państwa udzielonej w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania,
- b) ograniczenia robót, których wykończenia nie przewiduje się w okresie do 31.III.1949 r., do poziomu zapewniającego zabezpieczenie na okres zimowy.

Ograniczenia powyższe nie dotyczą robót, podejmowanych na podstawie uchwały Rady Państwa z dnia 15 września 1948 r. w sprawie polepszenia komunalnych warunków bytu klasy robotniczej“.

kom, niezbędnym przy pracach związanych z zadrzewianiem dróg, omawia typy zadrzewień, dobór drzew i krzewów, technikę sadzenia, pielęgnację drzew, walkę z chorobami drzew, leczenie drzew zabytkowych a nawet prowadzenie szkółek.

Książka daje pełen obraz nie tylko przepisów obowiązujących ale przejrzyście i jasno podaje praktyczne wskazówki ich realizacji. Dostarcza ona władzom drogowym niezbędnych wskazówek do wykonania przez nich codziennej pracy zawodowej, a licznie zamieszczone w tekście rysunki ułatwiają korzystanie z niej. Książeczka ta ze względu na swe wartości dla praktyka jako pomoc w rozwiązywaniu tak ważnej sprawy, jak zadrzewienie dróg, znaleźć się winna na półkach bibliotek samorządowych.

mgr T. Hattowski

Prosimy o wpłacanie prenumeraty za III i IV kwartał r. b.

Adres Redakcji: Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr 3, bud. 4. Kancelaria Rady Państwa, tel 89000 wewn 265

Redaktor naczelny H. Kurkowska, przyjmuje interesantów codziennie od 13 — 15.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 126 zł.

Konto PKO I - 6800

Redakcja rękopisów nie zwraca

Prenumeratę przyjmuje Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“, Warszawa, Daszyńskiego 16.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“ Drukarnia Nr 2, Spółdz. Wyd. „Czytelnik“ Marszałkowska 3/5. B-63201